

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/127/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722202596
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8722202596.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX, zast. opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Poprad, dieťa rodičov: D. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX, právne zast. Mgr. Lucia Lorenčíková, advokátka, so sídlom Murgašova 86/1, Poprad, a A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, F., v konaní začatom na návrh A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, F. a G. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, F. a C. H. B., nar. X.X.XXXX, bytom E. XXXX/XX, XXX XX F., o vydanie neodkladného opatrenia, o odvolaní A. B. a G. B. proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 14P/142/2022-65 zo dňa 4.11.2022, takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vec vracia súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

Navrhovatelia sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhali úpravy ich styku s mal. A..

Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením návrh zamietol.

Proti uzneseniu podali odvolanie navrhovatelia, nesúhlasiac pritom s procesným postupom súdu vo veci podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie navrhovateľov je dôvodné.

Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu vzhľadom odvolací súd v procesnom postupe súdu prvej inštancie nesprávnosť, ktorá v konečnom dôsledku viedla k nenapraviteľnému následku vydania rozhodnutia nezákonným sudcom. In concreto, navrhovatelia A. B. a G. B. sa podaným návrhom vo veci samej zo dňa 19.09.2022 domáhali úpravy styku s mal. A.. Vec je vedená na Okresnom súde pod sp. zn. 14P/142/2022, zákonným sudcom vo veci je JUDr. Furman. Po prvom pojednávaní vo veci sa navrhovatelia rozhodli predmetné konanie ukončiť, preto podaním zo dňa 26.10.2022 vzali podaný návrh späť.

V ten istý deň, teda dňa 26.10.2022, podali navrhovatelia samostatný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa spolu s navrhovateľkou C. H. B. domáhali úpravy styku s mal. A.. Vec bola náhodným výberom pridelená zákonnému sudcovi JUDr. Krasňanovi, ktorý ju následne postúpil JUDr. Furmanovi do spisu vedeného pod sp. zn. 14P/142/2022, keďže predmetná vec nebola toho času ešte právoplatne skončená.

Podľa § 3 ods. 3 zákona 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o súdoch“) o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon sudcov“), zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch, zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Vo vzťahu ku konkrétnej osobe ako „personálnemu substrátu“ práva na zákonného sudcu prichádza do úvahy kritérium času pred pridelením veci a po pridelení veci. Do pridelenia veci ktorákoľvek fyzická osoba, ktorá „spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon funkcie sudcu, bola natrvalo alebo dočasne pridelená na výkon funkcie k určitému súdu, jej funkcia nezanikla a bola určená v súlade s rozvrhom práce súdu“, je zákonným sudcom. Inak povedané, do pridelenia veci sú rovnocennými zákonnými sudcami všetci sudcovia z množiny sudcov na vecne a miestne príslušnom súde. Po pridelení veci sa stav mení. Zákonným sudcom sa stáva individualizovaná konkrétna osoba sudca, ktorému bola vec ? pridelená na rozhodnutie. Odňať pridelenú vec jednému sudcovi a dať ju rozhodovať inému sudcovi možno iba zákonom ustanoveným postupom po splnení zákonom určených podmienok pre odňatie veci. Typickým príkladom môže byť vylúčenie sudcu podľa § 49 až § 58 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Iná výmena sudcu nepredstavuje zmenu v osobe, ktorá je v súlade so zákonom. Má povahu porušenia základného práva „ne byť odňatý zákonnému sudcovi“... Ochrana základného práva na zákonného sudcu plní účel základného práva, dokiaľ subjektu práva zaručuje, že o jeho spore bude rozhodovať a rozhodne sudca, ktorý spĺňa podmienky pre pridelenie veci na rozhodnutie v právnom postavení sudcu určeného na rozhodnutie danej záležitosti. Obsahom základného práva na zákonného sudcu je aj ochrana pred neústavnými zmenami zákonného sudcu po pridelení veci na rozhodnutie, ktorá zahŕňa celé konanie až do jej skončenia na danom stupni súdnictva. Zmena v osobe zákonného sudcu po pridelení veci nie je vylúčená, no musí sa udiť jedine v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami a pri dodržaní zákonom ustanoveného postupu. (z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 448/2016 zo dňa 31.08.2017)

Súd treba považovať za „nesprávne obsadený“ aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca, resp. zákonní sudcovia. Reštriktívny výklad, ktorý zastáva najvyšší súd, neposkytuje ochranu základnému právu na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v dovolacom konaní, a preto nie je ani ústavne akceptovateľný (z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II ÚS 163/08 zo dňa 05.11.2008).

Podľa názoru odvolacieho súdu, vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému bolo pridelená spisová značka 10P/170/2022 a zákonným sudcom bol určený JUDr. Krasňan, nebolo zákonného dôvodu ani dôvodu podľa rozvrhu práce Okresného súdu Poprad na postúpenie veci do spisu sp. zn. 14P/142/2022. Žiaden právny predpis nepredpokladá, že v situácii simultánne vedených neprávoplatne skončených vecí týkajúcich sa toho istého mal. dieťaťa, na tom istom súde, koná jediný sudca. Výnimku z náhodného výberu veci smie založiť len rozvrh práce súdu, pritom z rozvrhu práce Okresného súdu Poprad na rok 2022 v znení účinnom ku dňu 26.10.2022, uvedené výnimka zakotvená nie je.

V nadväznosti na vyššie uvedené, vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 26.10.2022 mal v zmysle zákona aj rozvrhu práce Okresného súdu Poprad konať a rozhodovať sudca JUDr. Krasňan. Jeho nesprávnym procesným postupom, tiež nesprávnym procesným postupom sudcu JUDr. Furmana, došlo k nezákonnej zmene zákonného sudcu, čo nevyhnutne zakladá dôvod zrušenia napadnutého uznesenia podľa § 389 ods. 1 písm. a) v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP a vrátenia veci súdu prvej inštancie.

Po vrátení veci je súd prvej inštancie povinný prideliť návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 26.10.2022 opätovne sudcovi JUDr. Krasňanovi, ktorý bol určený rozvrhom práce ako zákonný sudca a tento bude následne vo veci konať a rozhodovať.

Podľa § 51 ods. 1 zákona o súdoch, ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridelujú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Súdny úradník sa pridelujú veci podľa rozvrhu práce tak, aby sa zabezpečilo ich rovnomerné zaťaženie a riadny chod súdu.

Len na margo odvolací súd oznamuje navrhovateľom, že zákonný sudca je zásadne určovaný v súlade s rozvrhom práce náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Nie je preto prípustné, aby si účastník konania vyberal sudcu len tým, že jemu osobne adresuje podanie vo veci samej. Odvolacia námietka, v zmysle ktorej mala byť zákonnou sudkyňou vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia JUDr. Soliarová, nie je preto opodstatnená. Na závažnosti procesnej chyby súdu prvej inštancie však nedôvodnosť odvolania nemá vplyv.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).